

Dil Nedir?

Edebiyat tarafından yazıldı.

Çarşamba, 25 Mart 2009 00:00 -

Bir sesli işaretler sistemi olan dil, aynı toplulukta yaşayan veya aynı milletten olan insanların anlaşabilmelerini sağlayan en gelişmiş iletişim aracıdır. Dilin kaynağı çok eskilere dayanır ve dilin kendinden doğma kuralları vardır. Dil, toplumun ortaklaşa meydana getirdiği ve kullandığı canlı bir varlık, sosyal bir kurumdur.

Ana dil

Bugün ses yapısı, şekil ve anlam bakımından birbirinden az ya da çok farklılaşmış bulunan dil veya lehçelerin, kök bakımından bilinmeyen bir tarihte birleştikleri ortak dil: Ana Türkçe, Ana Moğolca, Ana Altayca, Lâtinçe vb.

Ana dili

İnsanın doğup büyüdüğü aile ve soyca bağlı bulunduğu toplum çevresinden öğrendiği, bilinç altına inen ve kişilerle toplum arasındaki ilişkilerde en güçlü bağı oluşturan dil.

Lehçe

Bir ana dilin tarihî, siyasî, sosyal ve kültürel sebeplerle değişik bölgelerde, zamanla ses yapısı, şekil ve kelime hazinesi bakımından önemli farklılıklarla birbirinden ayrılan ve bu ayrılma zamanları yazılı metinlerle takip edilemeyen kollarıdır. Türkçenin Çuvaşça ve Yakutça gibi iki uzak lehçesi vardır.

Şive:

Dil Nedir?

Edebiyat tarafından yazıldı.

Çarşamba, 25 Mart 2009 00:00 -

Ana dilden yazılı metinlerle takip edilebilen zamanlarda ayrılmış olan, ses ve şekil farklılıkları gösteren, ama lehçe kadar anlaşılmaz olmayan kollarına şive denir. Şiveler, milletin değişik boyları tarafından kullanılır. Türkçenin Anadolu, Azeri, Özbek, Kazak, Kırgız, Türkmen vb. şiveleri vardır ki bunlara bazı dil bilimciler yakın lehçeler de derler.

Ağız

Bir ana dilin herhangi bir lehçesi ve ya şivesi içinde var olan ve sadece ses (telâffuz) farklılıklarına dayanan söyleyiş şekli. Gramer ve kelime farklılığı göstermez, yazı dili aynıdır. Ancak bazı sesler, değişik şekilde söylenir. Rumeli ağızı, Karadeniz ağızı vb.

Dil Farklılaşması

Yazı Dili, Konuşma Dili (Lehçe, Şive, Ağız)

Bir dilin konuşma ve yazı dili olmak üzere iki yönü vardır. Yazı dili eserlerde, kitaplarda, yazışmalarda kullanılan ve kültürü devam ettiren medeniyet dilidir. Ona edebî dil veya ortak dil de denir.

Konuşma dili ise günlük hayatta kullanılan canlı bir dildir. Sözlü ifade/ konuşma dili, vurgular ve ses tonuna bağlı olarak değişiklik gösterebilir. Konuşma dilindeki bölgesel farklılıklardan ağızlar ortaya çıkar.

Ayrıca dil; coğrafî, tarihî, sosyal ve başka sebeplerle de farklılıklar gösterip ana dilden ayrılabilir. Bu ayrılık yazı diline de tesir ederek şiveleri ve lehçeleri ortaya çıkarır.

İşte çeşitli sebeplerle ortaya çıkan dildeki bu değişikliklere, ağız, şive, lehçe denir.

Ağız: Bir dilin konuşma dilindeki farklı söyleniş biçimleridir. Yazı diline bu farklı özellik yansımaz, yansımaması lazımdır. Bu farklılıklar mahallîdir. Karadeniz ağızı, İç Anadolu ağızı...gibi.

Şive: Bir dilin ses ve şekil ayrılığına dayanan yazı ve konuşma şeklidir. Bir dilin bilinen tarihte

Dil Nedir?

Edebiyat tarafından yazıldı.

Çarşamba, 25 Mart 2009 00:00 -

bilinen sebeplerle (tarihî, coğrafî, sosyal...) farklı özellikler göstermesine şive denir. Türkçenin değişik şiveleri vardır. Azeri şivesi, Özbek şivesi, Kazak şivesi, Türkmen şivesi, Tatar şivesi, Uygur şivesi, Kırgız şivesi, Başkurt şivesi...gibi.

Lehçe: Bir dilin, ses ve şekil ayrılığından da ileri giderek kelime ayrılığına varan özelliğidir. Lehçe bir dilin bilinmeyen tarihte bilinmeyen sebeplerle farklılıklar göstermesine denir. Türkçenin üç lehçesi vardır: Yakutça, Çuvaşça, Halaçça.

Bunlardan başka ortak dilin içinde konuşma dili olarak var olan, hemen hemen bütün dünya dillerinde de varlığını hissettiren özel konuşma biçimi diyebileceğimiz. "argo"dan bahsetmek gerekir. Argo sosyal şartlar neticesinde ortaya çıkan, özel konuşma biçimidir. Edebî dilin içinde yeri yoktur, argoya itibar edilmemelidir. Argo bir dil kusurudur.

Argo Fransızca L'argot kelimesinden alınarak dilimizde kullanılan bu kelime, genel ve ortak (edebî) dilin dışında bir toplumdaki küçük grupların kelimelere yükledikleri özel anlamlardan oluşan grup dilidir.

Türkçe sözlükte, ikinci anlam olarak verilen; serserilerin dili, külhanbeylerin dili gibi anlamlar da argoyu bir yönüyle tanımlamaktadır.

Öğrenci argosu, şoför argosu, külhanbeyi argosu...gibi pek çok çeşidi olan bu özel konuşma dili üzerinde çeşitli araştırmalar yapılmaktadır. Başlangıçta iyi niyetli olarak bir grup içerisinde kullanılan, kelime ve kavramların gizli ifadesi şeklinde ortaya çıkan bu konuşma dili, zamanla mizah ve müstehcenliği ağır basan bir dil hâlini almıştır. Ne yazık ki ortak dilin normal olarak kullanılabilecek pek çok fiilini ve ismini de kendi alanına çeken bu özel dil, gittikçe kullanımı yaygınlaşan bir hâl almaktadır.

Argonun kapalı bir grup dili olma özelliğini yitirip genel dil içinde alabildiğine yaygınlaşması yüzünden genel dilin kullanım alanı gittikçe daralmaktadır. Günümüzde argo kullanımı, şaka-alay- hakaret- küfür kavramları arasındaki çizgileri ortadan kaldırmıştır.

Türkiye Türkçesinin yazı dili, (Ortak dili, Edebî dili) "İstanbul Türkçesi'dir. Çünkü İstanbul, asırlardan beri medeniyet, kültür, sanat merkezi olmuştur. Şairler, edipler, düşünürler hep orada yetişmiş ve topluma yön vermişlerdir. Matbuat hayatı orada doğmuş, kültür hayatı orada gelişmiştir.

Dil Nedir?

Edebiyat tarafından yazıldı.

Çarşamba, 25 Mart 2009 00:00 -

Yazılı belgelere dayalı olarak yeryüzündeki diller incelendiğinde, bugüne kadar dünyada 2796 dil konuşulduğu tespit edilmiştir. Ancak bunların 120 kadarının devlet dili, bunlardan da 10 kadarının uygarlık dili seviyesine ulaştığı ifade edilmiştir.